

BEANTWOORDING RAADSVRAGEN

Nummer : 171-150
Onderwerp : Algoritmeregister
Portefeuillehouder : H.C. Scheepstra
Datum : 16 april 2024

Vragen van de fractie van WaterlandNatuurlijk aan het college van burgemeester en wethouders (ingezonden op 4 maart 2024) en beantwoording door het college van burgemeester en wethouders in cursief.

Aanleiding/toelichting:

Een algoritme is een set van regels en instructies die een computer uitvoert. Algoritmes helpen bijvoorbeeld om problemen te analyseren, maar ook om beslissingen te nemen. Zo kan de overheid grote hoeveelheden gegevens (data) combineren en analyseren (bron: Algemene Rekenkamer). Elk algoritme dat in een register beschikbaar is, heeft een democratische waarde, het is toetsbaar en herleidbaar.

Sinds december 2022 bestaat het Nationaal Algoritmeregister. Volgens onderzoek van de Algemene Rekenkamer zijn er vele tientallen voorspellende, mogelijk discriminerende algoritmes bij de overheid. Ook algoritmes met een hoog risico, die bijvoorbeeld worden gebruikt voor fraude-opsporing, zijn niet geregistreerd. Het publiceren van algoritmes geschiedt nu nog op basis van vrijwilligheid.

Vraag 1

Heeft de Gemeente Waterland al algoritmes gepubliceerd in het Nationaal Algoritmeregister? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1

Nee, dit is nog niet gepubliceerd omdat we op dit moment bezig zijn met het in kaart brengen van onze applicaties. Zie ook het antwoord bij vraag 4.

Vraag 2

Binnenkort wordt Europese wetgeving ingevoerd, die het voor gemeenten verplicht om hun algoritmes te publiceren. Wanneer gaat de gemeente Waterland de door haar gebruikte algoritmes publiceren?

Antwoord 2

De wet is bij ons bekend. Op dit moment wordt in kaart gebracht welke applicaties gebruik maken van algoritmes.

Vraag 3

Onze fractie gaat er vanuit dat alle door de gemeente gebruikte algoritmes Waterland in kaart zijn gebracht. Hoeveel algoritmes gebruikt de gemeente Waterland nu in totaal en voor welke doelen?

Antwoord 3

De inventarisatie is nog niet afgerond, zie ook het antwoord bij vraag 2.

Vraag 4

Hoeveel algoritmes van het totaal zijn fraude-opsporingsalgoritmes?

Antwoord 4

Geen. Hoewel de inventarisatie nog niet gereed is, is in ieder geval zeker dat binnen de software die wij gebruiken bij de afdelingen Ruimte (o.a. vergunningen), Samenleving (Werk en Inkomen, WMO en Jeugd) en Financiën (financiële administratie) geen algoritmes in gebruik zijn en daarmee ook geen fraude-opsporingsalgoritmes.

De volgende werkzaamheden resteren nog voor wat betreft de inventarisatie:

- *Inventariseren gebruik algoritmen bij de afdelingen Buitendienst en Realisatie en bij de Teams HR, Juridische Zaken en Inkoop en Informatievoorziening*
- *Opnemen resultaten inventarisatie in (intern) verzameldocument*
- *Opvoeren door ons gebruikte algoritmen in het register.*

Vraag 5

Kunt u de verschillende fraude-opsporingsalgoritmes hier omschrijven?

Antwoord 5

Hier kan nog geen antwoord op worden gegeven, zie ook het antwoord bij vraag 4.

Vraag 6

Hoeveel algoritmes van het totaal zijn risicovolle algoritmes, dus algoritmes waarbij kans op schade en/of discriminatie voor Waterlanders bestaat?

Antwoord 6

Tot nog toe zijn geen risicovolle algoritmes geïdentificeerd. Zie ook het antwoord bij vraag 4.

Vraag 7

Welke maatregelen heeft het college genomen om schade voor en/of discriminatie van inwoners, veroorzaakt door algoritmes, te voorkomen?

Antwoord 7

Na afronding van de inventarisatie zullen we zien of aanvullende maatregelen nodig zijn.